

Katowice 31.01.2017

Szanowny Pan

Wojciech Kaczmarczyk

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Stowarzyszenie Wspierania Organizacji Pozarządowych „MOST” w odpowiedzi na pismo DSO.SORT.10.1.5.2016.MD ogłaszające konsultacje projektu ustawy przesyła uwagi do projektu ustawy o Narodowym Centrum Społeczeństwa Obywatelskiego przesyła uwagi do projektu ustawy.

Uwagi zostały zebrane wśród członków Stowarzyszenia MOST zrzeszającego osoby od lat działające na rzecz organizacji pozarządowych w tym m.in. członków rad pożytku publicznego Miasta Katowice, Województwa Śląskiego, Śląskiej Rady Seniorów i innych ciał dialogu. Dodatkowo uwagi zostały zebrane wśród współpracujących z prowadzonym przez nas Centrum Organizacji Pozarządowych w Katowicach.

Podstawowa uwaga dotyczy szybkiego procedowania przedmiotowej ustawy. Jedyne etapy konsultacji trwa teraz a uwag zgłoszonych do ustawy jest bardzo dużo i wątpliwe jest aby udało się je wszystkie przedyskutować. Dodatkowo pomimo, że w założeniach jest to tylko ustawa kompetencyjna wprowadza bardzo wiele zmian dotyczących współpracy rządu z organizacjami pozarządowymi.

Ponadto należy zauważyć, że Narodowe Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (w dalszej części NCRSO) w założeniach ma służyć realizacji programów rozwoju społeczeństwa obywatelskiego jednak do tej pory nie przyjęto żadnych tego typu programów więc zakładanie obecnie instytucji do ich realizacji wydaje się niegospodarne a przede wszystkim przedwczesne.

Jednocześnie w przypadku dalszego procedowania ustawy chcemy zwrócić uwagę na następujące zapisy wymagające zmiany lub wyjaśnienia

- Art 5 ust. 1 pkt 4) i Art 9 ust. 2 pkt 4) zapis dotyczący posiadania doświadczenia "w sektorze obywatelskim" wymagałby doprecyzowania – czy za posiadanie doświadczenia wystarczające jest członkostwo w ngo lub wolontariat, czy na przykład zasiadanie we władzach organizacji
- Art 5 ust.1 pkt 6) i Art 9 ust.2 pkt 2) jako jeden z wymogów postawiono nieposzlakowaną opinię – wnosimy o wykreślenie tego punktu, nie jest on w żaden sposób weryfikowalny (kto będzie poświadczal taką nieposzlakowaną opinię)
- Art. 9 ust 2 dotyczący wymagań wobec członków Rady Narodowego Centrum stawia im niższe wymagania niż wobec Prezesa. Jednocześnie stanowią oni organ opiniodawczy, który ma

również kompetencje kontrolne (art. 12 ust 2) a jako taki członkowie jego organu nie powinni posiadać niższych kompetencji niż Prezes

- Art. 9 ust 1 dotyczący liczebności Członków Rady Narodowego Centrum, mówi że na 6 członków Rady jedynie dwóch ma reprezentować organizacje pozarządowe. Jest to sprzeczne zarówno z zasadami partnerstwa i pomocniczości jak również przede wszystkim z uzasadnieniem do ustawy. Uzasadnienie zwraca uwagę na zbyt małą rolę organizacji pozarządowych w życiu publicznym a jednocześnie jako jeden z głównych celów działania NCRSO stawia zwiększenie roli organizacji między innymi przez wzmocnienie działań strażniczych czy rolę instytucji dialogu obywatelskiego. Równocześnie uzasadnienie ustawy podkreśla, że działania dotyczące rozwoju społeczeństwa obywatelskiego powinny się odbywać na zasadach otwartości, konkurencyjności i przejrzystości.

Jednocześnie w ciele opiniodawczym jakim jest Rada NCRSO przewiduje się jedynie 33% miejsc dla przedstawicieli organizacji pozarządowych wpisując bez uzasadnienia miejsca dla przedstawiciela prezydenta i ministra właściwego ds. finansów publicznych (dlaczego akurat tego a nie ds. zabezpieczenia społecznego i dlaczego nie może być on członkiem z „puli” członków Prezesa Rady Ministrów). Tego typu propozycja jest nie tylko sprzeczna z uzasadnieniem do ustawy ale również z całym doświadczeniem partycypacji obywatelskiej. Klasyczna drabina partycypacji Arnstein przewiduje jako prawdziwe formy partycypacji, współdziałanie, współdecydowanie i współodpowiedzialność, czyli jeśli faktycznie NCRSO miałyby mieć partycypacyjny charakter to organizacje pozarządowe powinny mieć wpływ na wybór prezesa, kształtowanie budżetu itp. Tym czasem zaproponowane rozwiązanie nie dość, że nie daje sektorowi żadnego wpływu na podejmowane decyzje to odmawia nawet równego udziału w ciele opiniodawczym jakim jest Rada NCRSO.

Wnosimy aby minimalnie zwiększyć ilość członków ze strony pozarządowej do 50%

- Art. 10 ust 6 pkt 3 należy doprecyzować zapis dotyczący niewypełniania obowiązków np. w większości regulaminów Rad Pożytku znajduje się zapis o odwołaniu w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na 2/3 następujących po sobie posiedzeniach Rady
- Art 22 ust. 2 - usunąć, do wszystkich pracowników w Polsce stosuje się kodeks pracy (chyba że inna ustawa mówi inaczej) więc nie ma potrzeby podkreślenia tego
- Art. 24 – w ustawie brakuje zagwarantowania środków na realizację tak szeroko zamierzonych zadań – póki co są zagwarantowane środki jedynie na funkcjonowanie biura a brak przekazania środków na realizację zadań. Prawdopodobnie zostanie do NCRSO przekazane FIO jak również środki o których mowa w ustawie o grach hazardowych jednak w projekcie ustawy brakuje zapisów mówiących o tym, szczególnie brak nowelizacji ustawy o grach hazardowych która przewiduje inny tryb wydatkowania środków niż w ustawie o NCRSO

- Rozdział IV art. 28-32 Należy wykreślić. Wszystkie konkursy ogłaszane przez NCRSO powinny być ogłaszane w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego. Tworzenie nowej procedury stoi w sprzeczności z uzasadnieniem ustawy, które jako jeden z celów stawia uproszczenie procedur i przepisów dla NGO. Jednocześnie wdrożenie nowej procedury wydatkowania środków stoi w sprzeczności z działaniami na rzecz ujednoczenia procedur, które były podejmowane (z sukcesem) przez ostatnie lata – np. zmiana procedury w ustawie o pomocy społecznej.

Procedura ujęta w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie nie jest procedurą (brakuje przykładowo możliwości odwołania się) ale nie oznacza to, że należy wprowadzać kolejne a jedynie poprawić już obowiązujące. Proponuje się w miejsce proponowanych zapisów wstawić odwołanie do procedury z ustawy o dppiw i jednocześnie znowelizowanie tej ustawy w obszarze umożliwienia odwołań od wyników konkursu

W przypadku gdyby nie uwzględniono tej uwagi należy zmienić

- Art 29 ust 1 – dopisać obowiązkowe konsultacje regulaminu
- Art 29 ust 6- należy dodać zapisy o konsultacjach propozycji rozszerzenia katalogu
- Art 30 ust 1 wspomina o tym, że ekspertami mogą być wyłącznie wybitni przedstawiciele nauki i praktyki mający doświadczenia w działaniach na rzecz społeczeństwa obywatelskiego – ten zapis jest wybitnie niejasny i właściwie nie określa kto i na jakich zasadach może być ekspertem. Jednocześnie dotychczasowe zasady wyznaczania ekspertów do FIO są podawane jako dobra praktyka na forum ogólnopolskim i raczej nie ma potrzeby tego zmieniać
- Art. 30 ust 3 wymaga doprecyzowania czy chodzi o wyłączenie eksperta w ocenie tej konkretnej oferty czy wszystkich ofert w konkursie. W przypadku wyłączenia wszystkich ofert może to w znaczący sposób zawęzić potencjalną grupą ekspertów – na przykładzie fio zdecydowana większość praktyków jest powiązana z potencjalnymi wnioskodawcami

Sonia Rzeczkowska

Członek zarządu

Krzysztof Holyński

Członek zarządu